

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ВОЛИНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ЛЕСІ УКРАЇНКИ
ФАКУЛЬТЕТ МІЖНАРОДНИХ ВІДНОСИН

ВИТЯГ З ПРОТОКОЛУ

«18» квітня 2024 р.

м. Луцьк

№ 8

засідання кафедри міжнародних економічних відносин та управління проєктами

Голова – Бояр А. О.

Секретар – Панас В. В.

Присутні: Бояр А.О., Зелінська О.З., Кицюк І.В., Корнелюк О.А., Кухарик В. В., Панас В. В., Скороход І. С., Єрмолаєва В. (здобувачка групи МіБ-21а), Бондар В. (здобувачка групи МіБ-41а).

СЛУХАЛИ: Про обговорення освітньо-професійної програми «Міжнародний бізнес».

ВИСТУПИЛИ: Бояр А. О.

Шановні колеги, сьогоднішнім засіданням ми проводимо обговорення освітніх програм кафедри, тому запрошували, як бачите, і студентів. Дякуємо Вікторіє і Вероніко, що прийшли.

Як гарант бакалаврської ОПП «Міжнародний бізнес» хочу зауважити, що передусім ми маємо обговорити і максимально врахувати зауваження, зроблені експертами під час нещодавньої акредитації. Дозвольте їх озвучити і висловити свою позицію щодо змін.

1. Зміст ОП відповідає предметній області спеціалізації 292 МEB для першого (бакалаврського) рівня ВО та частково відповідає спеціалізації ОП «Міжнародний бізнес».

Бояр А. О. Твердження про часткову відповідність ОП спеціалізації «Міжнародний бізнес» стосується лише ОП 2020 р. ОП 2021-2024 рр. були суттєво удосконалені; у цикл професійної підготовки введені ОК «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу», «Дипломатичний протокол і діловий етикет», «Регулювання та безпека міжнародного бізнесу», «Облік і аналіз ЗЕД», «Митна справа», «Економіка фірми», «Бізнес-аналітика», «Бізнес-комунікації», «Менеджмент і маркетинг у міжнародному бізнесі». Оновлена структура ОПП враховує зауваження роботодавців і, як показують останні широкі обговорення, не викликає критичних зауважень. Пропоную дотримуватись сформованої структури ОПП. Чи будуть інші пропозиції?

Корнелюк О. А. Немає. Нинішня ОПП дійсно добре збалансована за усіма програмними результатами, у тому числі і додатковими ПРН щодо міжнародного бізнесу.

2. Професійна кваліфікація для здобувачів ОП2020-2023 присвоюється за умови відсутності Професійного стандарту

Бояр А. О. Пропоную врахувати. У редакції ОПП 2023 р. професійна кваліфікація уже відсутня, пропоную не присвоювати її і у ОПП наступних років.

Кицюк І. В. А чи не можна її зняти і в ОПП 2021-2022 років?

Бояр А. О. Потрібно уточнити це питання з адміністрацією факультету і університету. Зазначу, що це питання піднімалось як одне з найбільш критичних під час засідань ГЕР. А яка думка кафедри?

Скороход І. С. Я пропоную зняти професійну кваліфікацію в усіх діючих ОПП, якщо на це буде згода відповідних вищих інстанцій.

Бояр А. О. Погоджуємось, колеги?

Кицюк І. В. Так.

Бояр А. О. Тоді я погоджу таку можливість з керівництвом і будемо на найближчих вчених радах факультету і університету вносити відповідні зміни.

3. Порушення логіки черговості вивчення і викладання ОК (ОК15-ОК21); некоректне визначення пререквізитів ОК (ОК8-ОК1; ОК19-ОК2; ОК24-ОК31).

Бояр А. О. На мою думку, зауваження дискусійне, однак частково може бути враховано. Йдеться про «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу» (ОК21) та «Теорію МЕВ», які згідно з ОП 2021-2022 рр. вивчалися впродовж першого року навчання, що не порушувало логіку та черговість ОК. Перенесення вивчення цього ОК у 6 семестр у ОП 2023 р. спричинене перестановкою деяких інших ОК і необхідністю дотримання норм семестрового та тижневого навантаження здобувачів освіти відповідно до вимог нормативної бази ЗВО. Думаю, логічно прислухатись до цього зауваження і повернути вивчення ОК21 у перший семестр.

Друге зауваження стосується ОК 8 «Міжнародне право» (1 семестр) і ОК 1 «Україна в європейському історичному та культурному контекстах» (2 семестр). Пропоную спробувати перенести ОК 8 у пізніший семестр, оскільки зауваження, напевне, слушне. Хоча зробити це буде не просто, бо вимагатиме узгодження з іншими ОПП факультету, бо цей ОК є загальнофакультетським. ОК 19 «Дипломатичний протокол і діловий етикет» (5 семестр) і ОК 2 «Філософія» (6 семестр) певною мірою взаємопов'язані та взаємодоповнюють, однак не визначають один одного; ОК 24 «Митна справа» (6 семестр) має більш практичну орієнтацію для підготовки бізнесмена-міжнародника і не є обов'язковим пререквізитом для ОК 31 «Курсова робота з теорії МЕВ» (4 семестр). Чи будуть інші думки і міркування?

Науменко Н. С. Дійсно, зауваження щодо зміни послідовності вивчення ОК 15-ОК 21 і ОК 8-ОК 1 доцільні, на мою думку. Інші дійсно риторичні.

Єрмолаєва В. Як студентка, яка вже вивчала дисципліни «Мікро- та макроекономічні основи міжнародного бізнесу» та «Теорію МЕВ» на першому курсі, вважаю, що Мікро та макроекономіка дійсно повинна вивчатись найраніше, як базова для багатьох інших дисциплін. Обмірковуючи навчальний план, хотіла б також запропонувати скоротили обсяг вивчення дисципліни «Світова економіка і кон'юнктура світових ринків» одного семестру, як і більшість інших дисциплін.

Бояр А. О. Дякую, Вікторіє, дуже ціную Вашу небайдужість. Думаю, можна підтримати Вашу пропозицію, враховуючи передусім те, що це дасть нам «поле для маневру» при реструктуризації навчального плану у зв'язку з обговореними вище причинами. Дякую! Чи будуть інші пропозиції, колеги? Тоді озвучу наступне зауваження експертів.

4. Зміст ОП для здобувачів громадян України та іноземних громадян відрізняється, в додатках до диплому зафіксовано усі ОК, які вивчають громадяни України та іноземні громадяни, перевищення к-ті кредитів визначених в ЗУ "Про ВО" для підготовки здобувача першого (бакалаврського) рівня ВО.

Бояр А. О. Незначна різниця в змісті ОП для громадян України та іноземців (осіб без громадянства) пояснюється нормативною вимогою вивчення української мови іноземцями впродовж усього періоду здобуття рівня вищої освіти. Уніфікація змісту для обох категорій здобувачів була можлива лише за рахунок запровадження норми вивчення української мови (за професійним спрямуванням) українськими здобувачами протягом 4-ох років бакалаврату, що не видається доцільним. Ми не бачили проблем у вивільненні необхідних кредитів за рахунок не вивчення іноземцями двох дисциплін загального циклу, оскільки обом категоріям здобувачів надавався однаковий набір компетентностей та ПРН за рахунок перекривання іншими ОК. Однак, думаю, передусім з огляду на відсутність в останні роки

у нас іноземних студентів через зрозумілі причини, ми можемо забрати існуючу різницю у новій ОПП 2024 року.

Перевищення обсягу здобутих кредитів випусником ОП 2023 року Адедайо Кадежо було допущено помилково, тому ми уже вжили заходів і посилили контроль для недопущення подібних випадків в майбутньому. Чи будуть інші міркування з цього приводу.

Кицюк І. В. Підтримуємо пропозицію.

5. Співвідношення компетенцій та ПРН в ОП не відповідає «Матриці відповідності..».

Бояр А. О. Слушне зауваження. Відповідність компетенцій та ПРН відповідно до «Матриці відповідності визначених стандартом результатів навчання та компетентностей» у Стандарті буде переглянута і забезпечена. Незначна наявна невідповідність була допущена з технічних причин.

6. Інформація про ВК ЗВО є складно доступною, неуніфікована в рамках ЗВО, інформаційні повідомлення про ВК не містять критеріїв оцінювання.

Бояр А. О. Представлені на сайті ЗВО у функціоналі відкритого доступу ВК згруповані за ОП. Загальний перелік ВК ЗВО доступний здобувачам після входження у свій персональний електронний кабінет у період здійснення вибору. Особливості вивчення ВК представлені в описах, складених за затвердженою у ЗВО структурою (Положення), однаковою для усіх ОП. Силабус ВК, де вказані критерії оцінювання та інші організаційно-методичні особливості вивчення ОК, розробляється викладачем, затверджується на засіданні кафедри і комунікується здобувачам у разі обрання відповідного курсу на початку навчального року, у якому відповідний ОК викладається. Регулярні опитування здобувачів освіти не підтверджують твердження про надмірну складність механізму вибору ВК. Процедура за ці роки уже досить відпрацьована і успішно функціонує. Я особисто, як гарант, буду обговорювати з керівниками відповідних підрозділів можливості забезпечення більшої доступності до інформації про процедуру вибору і переліку вибіркових ОК для зовнішніх експертів.

7. В силабусах ОК «Теорія міжнародних відносин» 2022-23: 1) зустрічаються джерела інформації, які видані росії, 2) силабуси відрізняються в частині обов'язкових структурних елементів.

Бояр А. О. Позиція ЗВО однозначна – не використовувати у освітньому процесі російські джерела та джерела російських та білоруських авторів. Зауваження щодо силабусу ОК «Теорія міжнародних відносин» враховано. Прошу, колеги, пам'ятати про це при розробці силабусів у наступних навчальних роках.

Кухарик В. В. Ми усі прекрасно про це знаємо і дотримуємось цієї позиції. Думаю, російське джерело у списку літератури у зазначеному силабусі опинилось з технічних причин.

8. Необізнаність усіх учасників освітнього процесу щодо допустимого відсотку оригінальності тексту.

Бояр А. О. Твердження про необізнаність усіх учасників освітнього процесу щодо вимог до оригінальності тексту створюваних ними творів є надто радикальним. НПП добре обізнані з вимогами щодо оригінальності текстів наукових робіт. Здобувачі добре поінформовані про норми академічної доброчесності, про що зазначає сама ЕГ (п. 5.4 Звіту), про політику нульової толерантності до плагіату. Перевірку робіт на оригінальність (унікальність) здійснюють не самі здобувачі, а відповідальна особа на факультеті. Це питання постійно на контролі наукових керівників кваліфікаційних робіт, завідувача випускової кафедри, гаранта ОП. А ще певна розбіжність у обізнаності щодо вимог до оригінальності текстів може бути пояснена різними вимогами оригінальності до різних

типів творів НПП і здобувачів згідно з оновленим Положенням університету про протидію академічному плагиату (курсові роботи – 33%, кваліфікаційні – 50 % тощо).

Кухарик В. В. Так, ми усі дуже добре знаємо про вимоги до оригінальності творів викладачів і здобувачів і доносимо цю інформацію до студентів. Чесно кажучи, я не розумію, чому могло виникнути подібне непорозуміння.

9. Кваліфікаційні роботи не розміщені ні в репозитарії, ні на сайті ЗВО.

Бояр А. О. Нормативна вимога розміщення кваліфікаційних робіт у відкритому доступі запроваджена і буде забезпечуватись у ЗВО з 2024 р. згідно з рішенням вченої ради університету від 25.01.2024 р. До цього часу ми розміщували кваліфікаційні роботи у внутрішньому (закритому) Фонді, що використовувався для перевірки текстів на збіги. Тепер, шановні колеги, акцентую увагу на тому, що усі випускні роботи будуть розміщуватись у репозитарії ВНУ для відкритого доступу. Відповідні зміни, які враховують нові нормативні вимоги університету, пропоную внести і в усі наші ОПП.

Скороход І. С. Так, звісно, підтримуємо.

Бондар В. То моя бакалаврська робота, що буде захищатись через місяць, має бути завантажена у репозитарій ВНУ, чи ще ні?

Бояр А. О. Так, Вероніко. Уже потрібно буде це зробити. Але Вам не має за що переживати, у Вас робота хороша і я, як науковий керівник, про це знаю.

10. Один раз здобувачі і жодного разу роботодавці не були долучені до обговорення та остаточного прийняття рішення щодо внесення змін в ОП.

Бояр А. О. Здобувачі освіти і роботодавці широко залучаються до обговорення ОП у різних форматах, їх пропозиції озвучуються на засіданнях випускової кафедри, на яких членами групи забезпечення приймаються остаточні рішення про врахування/неврахування/часткове врахування наданих пропозицій. Свідченням цього є вчорашня широка зустріч з роботодавцями і присутність та активність на сьогоднішньому засідання представників студентства.

11. Зміни внесені в ОП не в повній мірі відображені в протоколах засідання кафедри.

Бояр А. О. У деяких випадках таке можливо. Зокрема, деякі дрібні (технічні) зміни можуть дійсно не бути відображені у протоколах засідання кафедри. Але основні зміни у нас щорічно обговорюються і фіксуються у протоколах. Рішення про деякі зміни в ОПП, зокрема ті, що стосуються загальнофакультетських ОК, обговорюються і приймаються вченою радою факультету, засідання якої відбувається після засідання кафедри, як правило. Відповідні зміни можуть бути не зафіксовані у протоколах засідання кафедри.

12. Обсяги кредитів для вивчення ОК в ОП2020-2023 частково не відповідають вимогам Порядку до формування ОП та НП від 25.01.2024 №29-з.

Бояр А. О. У цій частині у нас досить часто вносяться зміни до Порядку формування освітніх програм та навчальних планів, тому обсяги кредитів для вивчення ОК в ОП 2020-2023 рр. не суперечать встановленим на момент їх затвердження вимогам нормативних актів університету, окрім обсягу кредитів на кваліфікаційну роботу. У новій редакції ОПП (2024) зауваження ми уже врахували.

Скороход І. С. Як відповідальна за роботу з навчальними планами зауважу, що певні нормативні зміни прийняті в університеті і щодо вимог щодо обсягу аудиторних годин у загальному обсязі годин ОК, тижневого навантаження, графіків проходження практик. Ми їх теж врахували у структурі проєктів ОПП і НП 2024 року, які сьогодні обговорюємо. Зокрема щодо дотримання коридору аудиторного навантаження 34%-50% від загальної кількості годин на освітній компонент, тижневого аудиторного навантаження (18-26 годин), рекомендованих кредитів на курсову та кваліфікаційну роботу, графіків проходження практик.

Бояр А. О. Дякую, Ірино Святославівно.

13. На основі аналізу ОП та силабусів ОК, ЕГ встановила повну або часткову неможливість забезпечення даними ОК деяких ПРН. В останній редакції ОП2023 кількість невідповідностей ОК ПРН збільшилась (ПРН2-ОК2; ПРН11-ОК1; ПРН13-ОК2,ОК24; ПРН24-ОК2; ПРН28-ОК2; ПРН30-ОК6).

Бояр А. О. Колеги, у деяких моментах зауваження дискусійне, але при розробці нових силабусів прошу бути максимально уважними до цих питань і приділяти більше уваги таблицям відповідності при формуванні змістової частини (тем) ваших ОК. Тим більше, що у проєкті нової ОПП програмні результати ми суттєво переглянули. У ОПП редакції 2024 р. потенційні невідповідності будуть ліквідовані.

Бояр А.О. Шановні колеги, чи бачить ще хтось якісь критичні моменти у ОПП «Міжнародний бізнес», чи є ще пропозиції?

Кицюк І. В. Під час акредитації у дискусіях зауважувались назви деяких ОК, зокрема дисципліни «Математика та статистика для економіста» як така, що не відображає специфіку підготовки міжнародників. Пропоную змінити її «Математика та статистика для економіста-міжнародника».

Бояр А. О. Дякую, Ірино Василівно, підтримую. У мене також виникла ідея перейменувати нашу навчальну практику на другому курсі з «Міжнародно-економічна практика» у «Навчальна бізнес-практика», а «Виробничу практику» в «Виробничу бізнес-практику», що буде краще акцентувати спеціалізацію ОПП. Не буде заперечень щодо таких пропозицій?

Корнелюк О. А. Ні, підтримую, пропозиції адекватні і доречні.

Скороход І. С. Підтримую.

Бояр А. О. Дякую, колеги. Таким чином, ми врахували усі критичні і більшу частину усіх пропозицій експертів і подані сьогодні викладачами і студентами пропозиції. Думаю, наша бакалаврська ОПП стає від цього помітно кращою. Також зауважу, що через інші джерела комунікації з роботодавцями (постійно діюча форма пропозицій до ОПП, рецензії, зустрічі) критичних зауважень і конструктивних пропозицій теж останнім часом не надходило.

Кицюк І. В. Як гарант магістерської ОПП хочу зауважити, що нам потрібно також врахувати досвід акредитації інших ОПП факультету та університету. На школі гарантів зазначали, що часто висловлюються зауваження щодо кращого інформування здобувачів про можливості зарахування результатів навчання, здобутих у формальній та неформальній освіті, можливості академічної мобільності, політику академічної доброчесності. Відповідні положення слід прописувати в силабусах (політика ОК), інформувати на заняттях, проводити окремі заходи). Потрібно підтримувати постійний діалог зі стейкхолдерами, зокрема роботодавцями, щодо удосконалення ОПП, працювати над розширенням переліку баз практик та розвитком дуальної освіти.

Бояр А. О. Дякую, Ірино Василівно. Погоджуюсь абсолютно і прошу, шановні викладачі, врахувати це у своїй роботі. Нагадаю також, що відповідно до зауважень, висловлених під час акредитації бакалаврської ОПП «Міжнародні відносини», у 2023 р. нами було замінено загальнофакультетську дисципліну «Основи критичного мислення» на ОК «Філософія», як таку, що є більш комплексною і універсальнішою.

ВИРІШИЛИ (УХВАЛИЛИ): внести зміни до ОПП «Міжнародний бізнес» відповідно до обговорення. Рекомендувати науково-методичній комісії та вченій раді факультету схвалити нову редакцію ОПП «Міжнародний бізнес».

Голова

Секретар

Андрій БОЯР

Вікторія ПАНАС